

MARIEKE DAMEN

ON
BREEK
BAAR

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2022 Marieke Damen
Omslagontwerp: Buro Blikgoed
Omslagbeeld: © Mandy Erskine / Arcangel Images
Foto auteur: © Melanie Marsman
Zetwerk: ZetSpiegel B.V., Best
Druk: CPI Books GmbH, Germany, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 0956 8
ISBN 978 94 027 6445 1 (e-book)
NUR 305
Eerste druk mei 2022

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Proloog

Als iemand van wie je houdt sterft, sterft er altijd een stukje van je mee. De kilte van de dood baant zich een weg door je brein, maakt je krankzinnig van verdriet om je uiteindelijk te laten voelen dat je niet meer kúnt voelen. Dat de plek waar je hart ooit hunkerend achter je ribbenkast verbleef, nu niets meer is dan een bloederige uitholling met rafelige randen.

Ze zeggen dat je verder moet, dat je dóór moet met leven. Degene die dat bedacht heeft, heeft niet werkelijk stilgestaan bij de gevolgen die dit met zich kan meebrengen.

Zo ook niet de vrouw in het zwart, vooraan bij het graf. Haar troebele blik is gericht op de kist van gelaagd populierenhout. Ze zoekt de hand van de man naast haar, maar hij laat deze in de zak van zijn colbert glijden. Haar vingers beginnen te trillen, brengen een zakdoek naar haar ogen. Slechts een enkeling gunt haar een korte blik, maar één paar ogen ziet onophoudelijk de vrouw.

Langzaam daalt de kist het gapende gat in. Geruisloos. Alleen de wind laat van zich horen. Zacht, alsof hij zwicht voor het starre geweld van de dood.

De vrouw wacht op het moment dat de kilte, die haar nu in haar greep houdt, voorbijgaat. Wat ze niet kan vermoeden, is dat dit slechts het begin is.

ALEXANDRA – nu

Mijn lichaam wiegt heen en weer, alsof ik in de auto naast Maarten zit weg te doezelen na een zware werkweek. Ik span mijn handen aan en probeer naar mijn pijnlijke hoofd te grijpen, maar met geen mogelijkheid krijg ik mijn armen omhoog. Iets houdt me tegen. Ik ruk en trek. Ze lijken vast te zitten. Terwijl ik mijn ogen open, duurt het even voor ik beseft dat ik niet naast Maarten zit. Een fractie van een seconde ben ik opgelucht.

Tot het moment dat het in zijn volle omvang tot me doordringt dat mijn handen achter mijn rug zijn vastgebonden en er een stuk tape strak over mijn mond geplakt zit. Een blinde paniek schiet door me heen. Wat gebeurt er? Waar ben ik in vredesnaam terechtgekomen? Met ongecontroleerde bewegingen ruk ik hard met mijn armen in een poging mijn handen los te krijgen, terwijl ik me intussen probeer te oriënteren. Het ruikt naar metaal en benzine. Volgens mij lig ik op de vloer van een rijdend busje. De tiwrap om mijn polsen snijdt in mijn huid. Het maakt mijn pogingen om mezelf te bevrijden kansloos. De tape op mijn mond beneemt me de adem, en ik hoor mezelf gejaagd door mijn neus snuiven. Rustig worden, Alexandra. Rustig worden, anders stik je hier ter plekke. Denk na.

Is dit een misplaatste grap?

Ik probeer mijn laatste herinneringen uit mijn geheugen op te diepen. De relatiepauze van Maarten en mij kan ik nog scherp voor de geest halen, net als ons vakantiehuisje op de Veluwe. Vager zijn de flarden van het haardvuur dat brandde, de tweede fles wijn. ‘Door de wind’ van Miss Montreal op repeat.

Max.

Ineens is daar het besef. Waar is Max? Mijn ademhaling schiet omhoog naar mijn borstkas. Ik moet hem vinden! Ik zie zijn gezichtje voor me. Zijn donkere wimpers, zijn zachte babyhuid. Ik kan hem ruiken. Hij is hier, ik weet het zeker. Radeloos verplaats ik me op mijn billen door het busje, tast met mijn benen over de vloer. Daarna voel ik met mijn voeten langs elke centimeter van de vier wanden. Niets. O, mijn god. Hij is er niet. Het zal toch niet. Wanhopig rol ik nogmaals mijn lichaam door de ruimte in de hoop alsnog tegen Max’ kleine lijfje te botsen.

Niets.

Max, o, Max! Tranen vullen mijn ogen, zoeken kriebelend hun weg naar mijn hals. Ik schuif naar de achterkant van het busje en zak lamgeslagen ineen tegen de deur. Een band sluit zich nauw om mijn keel, verstikt me bijna. Max is alleen. Max is overgeleverd aan de grillen van de tijd. Zonder eten, zonder drinken. Ik moet hier zo snel mogelijk zien weg te komen. Concentreer je, Alexandra. Gebruik je hersenen.

Recht voor me, een paar meter bij me vandaan, achter het stuur, moet degene zitten die dit op zijn geweten heeft. Denk na, wees slim.

Het busje maakt een bocht naar rechts en mijn lichaam zakt tegen de linkerwand. Ik probeer tegenwicht te geven, maar dit lukt nauwelijks met mijn handen vastgebonden achter mijn rug. Het is een flauwe bocht, alsof we de snelweg opdraaien. Er wordt

flink gas gegeven. Het irritante getik van het knipperlicht klinkt door de ruimte. In een regelmatig tempo werpen voorbijzovende lantaarnpalen vanaf de voorkant van de bus een dunne lichtstraal de laadruimte in. Uit, aan. Uit, aan. Het is net genoeg om te kunnen zien dat ik alleen ben. Mijn kind ligt dus nog steeds in het veiligste en tegelijk ook duurste ledikant dat er destijds te vinden was. Ja, ook het bedje in het vakantiehuisje moest veilig zijn. Maar wat heb je aan zo'n ledikant als er niemand is om je eruit te halen? Max' gehuil klinkt scherp in mijn hoofd. Wat ben ik voor moeder? Ik heb hem in de steek gelaten! O, hel, waarom moest ik zoveel drinken? Weer? Nog steeds? Ik kruip ineen. Had ik een kans gehad als ik niet dronken was geworden? Had ik mijn belager dan zien aankomen? Verstikt druk ik de gedachte weg. Ik moet blijven nadenken, mezelf niet gek maken. Dat mag ik niet toestaan.

Wie doet mij dit aan?

Ik kruip op mijn knieën naar voren. Een raam dient als scheidingswand tussen de cabine waarin ik lig en de bestuurdersruimte. Het dunne licht dat ik eerder zag, komt langs een kier in de afplaktape die is gebruikt om alles te verduisteren. Ik laat me op mijn dijbeen zakken, zodat ik erdoorheen kan kijken. Een mannenhand met vlezige vingers omsluit losjes het stuur, duidelijk te zien. Geen ring. Hij draagt een donkerkleurige fleecetrui, of althans, de mouw is donker. Ik probeer te bedenken of ik deze handen ken, maar wie let er normaal gesproken nou op handen? Hoe ik ook draai, meer dan deze kleine inkijk wordt me niet gegund.

Een plan ontvouwt zich in mijn hoofd. Een gevaarlijk plan, maar wat heb ik te verliezen? De man achter het stuur lijkt nog niet door te hebben dat ik wakker ben; dat is mijn voordeel. Ik zal hem laten schrikken, zodat hij de controle over het stuur verliest. Ik kan mijn plan voor me zien alsof het een film is: het busje rijdt van het talud af. De bestuurder ligt bewusteloos over het stuur,

zijn hoofd op de claxon. Er komt hulp en ik word gevonden. Maarten gaat vervolgens naar het huisje, waar Max nog blijkt te slapen alsof er niets is gebeurd. Het plan lijkt met de seconde beter. Ik ga op mijn rug liggen, mijn benen omhoog. Met mijn linkervoet schuif ik de konijnenslof van mijn rechtervoet af. Met een ferme zwaai laat ik mijn hiel op de glazen tussenwand neerkomen. Een harde klap volgt en mijn belager reageert abrupt. Hij remt zo hard dat ik omrol en met mijn hoofd tegen de vloer van het busje kwak.

Ik probeer me weer te oriënteren. Teleurgesteld constateer ik dat de bus, behalve het remmen, geen vreemde bewegingen heeft gemaakt.

Ik hijs me weer overeind, tuur nogmaals door de kier. De knokkels van zijn vingers zien wit. Ik moet tactisch zijn, wachten tot hij weer verslapt.

Maar dan is het misschien te laat.

Er is geen tijd om tactisch te zijn. Ik moet het gewoon nog een keer doen. Ik wrijf over mijn pijnlijke hiel, waarna ik overweeg of ik het deze keer met links zal doen, maar met links heb ik niet veel kracht en zeker geen controle. Er is geen keuze. Ik bereid me voor op mijn volgende aanval. Weer ga ik op mijn rug liggen en ik zet mijn linkerbeen tegen de wand, zodat ik nog meer kracht kan zetten. Ik focus op de woede die in ruige golven door mijn lichaam beukt en gebruik deze voor een tweede harde trap tegen de tussenwand. Er klinkt gekraak. De bus remt af, beheerst nu. Het stelt me allerminst gerust. Met mijn beurse voet schuif ik over het raam en ik voel dat ik in ieder geval een ster heb gemaakt. De bus mindert nog steeds vaart. Tegelijkertijd buigt hij af naar rechts. Mijn lichaam zakt tegen de linkerwand tot de druk afneemt en we plotseling stilstaan. Een tel lijkt alles stil te staan: het busje, de man, het geluid en mijn hart. Tergend langzaam gaat een portier open

en dicht. Voetstappen klinken op een zachte ondergrond. Mijn ogen schieten gejaagd heen en weer, zoekend naar een kans. Ik moet hem verrassen. Snel. Op mijn billen schuif ik naar de achterkant van het busje om klaar te gaan liggen voor een aanval op mijn belager. Kaak of kruis, dat is mijn doel.

Shit, er gaat maar één deur open en dat is de linker. Voor mij het meest ongunstig. Blind haal ik uit met mijn beurse voet. Een scherpe pijn trekt door mijn voetzool. De schreeuw die volgt, wordt gesmoord door de tape. Kermend kruip ik over de vloer, terwijl warm vocht mijn sok doordrenkt. ‘Sorry,’ hoor ik een stem zeggen, ‘maar je deed het wel zelf.’ Angstig schuif ik naar achteren en ik kijk recht in het gezicht van mijn belager, een man van middelbare leeftijd. In het weinige maanlicht kan ik zien dat hij een mollig postuur heeft. Zijn haar krult verwilderd op zijn hoofd. Bij zijn haarimplant liggen diepe inhammen. Hij draagt een oversized fleecetrui en in zijn hand houdt hij een keukenmes dat hij met een zakdoek schoonveegt.

Mijn bloed.

‘Klootzak,’ murmel ik, maar de tape belemmert me te veel om goed verstaanbaar te zijn. Zijn gezicht blijft bewegingloos. Mijn voet begint te kloppen, terwijl het ineens tot me doordringt dat hij zijn gezicht niet bedekt. Ik verstar. In films is dit nooit een goed teken.

‘Je moet dat soort woorden niet gebruiken,’ zegt hij bij wijze van antwoord. Zijn stem is onvast. Hij had het dus verstaan. Ik houd me stil. Dan stapt hij in de laadruimte, waardoor hij hoog boven me uittoert. Verschrikt schuif ik naar achteren. Zijn hand strekt zich naar me uit en in een snelle beweging trekt hij de tape van mijn mond.

‘Wat moet je van me?’ spuw ik hem toe.

Gebukt loopt hij achteruit de bus uit, waarna hij verder gaat met het schoonwrijven van zijn mes. Het werkt op mijn zenuwen.

‘Ik moet terug. Mijn zoon is alleen,’ probeer ik.

Hij stopt met wrijven en kijkt me aan. ‘Ach toch,’ zegt hij vol medelijden.

‘Ach toch! Ach toch? Wat ben jij voor monster!’ Ik snik.

‘Klootzak, monster. Ik vind dat soort woorden niet fijn. Jij houdt je vanaf nu rustig, anders moet ik het mes ergens in je lijf stoppen. Sorry.’

Hij sluit de deur.

Met mijn linkervoet schop ik hysterisch tegen de zijwand. ‘Mijn kind, klootzak! Mijn kind! Je kunt me niet zomaar meenemen! Laat me eruit!’

Langzaam gaat de deur weer open. Hij grijpt mijn pijnlijke voet en trekt me naar zich toe. Ik schreeuw het uit. Met een tiwrap maakt hij nu ook mijn enkels aan elkaar vast. Hij haalt er een tweede doorheen die hij bevestigt aan een ijzeren lus aan de rand van de bus. De situatie wordt steeds uitzichtlozer. ‘Je zei weer klootzak,’ hoor ik hem zeggen voor ik het uit pure wanhoop op een gillen zet. Een lange, hoge gil. De vuist met de vlezige vingers zie ik aankomen. Daarna wordt het donker.

2

DEMI – nu

Als ik aan kom fietsen constateer ik opgelucht dat er in de verste verte geen bekenden te zien zijn. Ik ben dus niet voor niets naar Amsterdam gefietst. Even was ik bang om Lars tegen te komen, maar de Kinkerstraat, waar hij zijn kamer heeft, is hier ver genoeg vandaan. Gek om in Amsterdam te zijn en mijn broer niet te willen tegenkomen, want ik mis hem best wel. Sinds hij het huis uit is, hebben ma en ik alleen maar méér ruzie. Lars was de lijm tussen ons tweeën, maar als lijm te oud wordt, valt ook zijn plakfunctie weg.

Voor de zekerheid kijk ik nog een keer om me heen voordat ik het kettingslot tussen de spaken van mijn stadfiets door steek. Ergens heb ik nog steeds de hoop dat dit alles een verzinsel is, een spinsel van mijn gekke brein. Dat het helemaal niet nodig is dat ik van Weesp naar Amsterdam fiets om naar de drogist te gaan. In Weesp zijn altijd bekenden.

Met een diepe zucht open ik de deur van de winkel en stap over de drempel. De overdaad aan geuren komt me hysterisch voor. Als ik samen met Sarah zou zijn, hadden we ons zeker weten misdragen door de inhoud van alle testflesjes op ons te spuiten, net zo

lang tot we de irritatiegrens van het personeel hadden bereikt. Bijna had ik haar meegevraagd, maar uiteindelijk vond ik toch dat ik haar nooit met zo'n groot geheim kon opzadelen. Dat zou pas egoïstisch zijn, en mensen kunnen veel over mij zeggen, maar dát ben ik in ieder geval niet. Vind ik.

Het is te groot. Ik kan mijn vermoeden amper zelf bevatten, laat staan dat ik het aan iemand zou kunnen vertellen. Nee, ik moet dit alleen doen.

Mijn ogen schieten langs de stellingen. Waar ligt zoiets? Niet te geloven, daar let je toch nooit op? Als ik over een lage schapstelling naar de rij bij de kassa kijk, zie ik ze daar liggen. Lullig, dan moet ik in de rij met al die pottenkijkers om me heen een zwangerschapstest uit het schap plukken. Hoe opvallend wil ik het hebben? Ik sluit aan achter een dikke vrouw en tegen de tijd dat ik bij het juiste schap ben, is mijn T-shirt bij mijn oksels drijfnat. Gespannen druk ik mijn armen tegen mijn lichaam om de zweetplekken te verbergen, maar ook om de vieze geur niet te laten ontsnappen.

Achter me staan twee vrouwen, van wie één met een rollator. De vrouw lacht vriendelijk naar me. Op het moment dat haar aandacht naar de andere vrouw gaat, gris ik twee van de goedkoopste testen uit het schap. Twee euro vijftig per test. Dat zo'n klein bedrag je kan laten weten of je leven voor altijd verandert.

Achteloos pak ik aan de andere kant een zakje snoep dat ik op de doosjes in mijn winkelmand leg. Het lijkt uren te duren voor ik bij de kassa ben. Om mezelf af te leiden neem ik nog een pakje kauwgom uit het rek en druk er meteen een uit de strip. Al kauwend sleep ik me voort naar de kassa.

'Heb je alles kunnen vinden?' vraagt de kassière, terwijl ze mijn mandje aanpakt.

'Ja,' antwoord ik. Schiet nou maar op, denk ik erachteraan.

Irritant langzaam haalt de kassière de producten over de scanner. Bliiep, bliiep. Ik zou het wel uit haar handen willen trekken. Weg hier. ‘Er zijn ook testen die aangeven hoelang je al zwanger bent, wist je dat?’ vraagt de collega van de kassière die mij aan het helpen is. Beiden kijken me nu vragend aan. De ruimte in de winkel lijkt ineens krapper te worden. Ik voel het bloed naar mijn wangen stijgen.

‘Mijn moeder wilde per se deze,’ antwoord ik en ik kauw zo arrogant mogelijk op mijn kauwgom.

De vrouw knikt. ‘Ook prima, hoor. Voor negenennegentig procent betrouwbaar. Spannend dat je misschien een broertje of zusje krijgt.’ Ze lacht vriendelijk naar me. Ze weet het, ze kan het vast aan me zien. ‘Dat wordt dan acht euro en negentig cent. Pinnen?’

Opgelucht houd ik mijn pas voor het pinapparaat, waarna ik me zo snel mogelijk de winkel uit haast. Drempel één, check.

In de lunchroom bestel ik een broodje kroket en een cola. Vanuit mijn tas frummel ik de gebruiksaanwijzing uit de verpakking en ik let erop dat de andere mensen in de lunchroom het niet kunnen zien. Het gaat ze geen moer aan dat ik misschien zwanger ben. Aandachtig lees ik de beschrijving. Nou, dat moet niet zo moeilijk zijn, denk ik, terwijl intussen mijn strot wordt dichtgeknepen als ik denk aan de uitkomst die ik over tien minuten zou kunnen hebben. Als ik het tenminste aandurf om over dat ding te plassen.

Mijn telefoon trilt. Er komt een bericht binnen van mijn moeder. Hoe laat ben je thuis? En meteen erna nog een: Waar ben je eigenlijk? X

Ik laat de berichten ongeopend op mijn beginscherm staan. ‘Nu even niet, mam,’ mompel ik in mezelf. Als ik eraan denk hoe verbitterd ze zal zijn als haar enige dochter zo stom blijkt te zijn om zwanger te worden op haar zestiende begeven mijn benen het bij-

na. Ze zal het vast zo weten te draaien dat het Rubens schuld is. Al wat slecht is, komt tenslotte van de mannen. Hij, die de pik erin heeft gestopt. Schuldig.

De kroket is inmiddels lauw geworden. Zonder erg veel trek werk ik het vlees naar binnen. De cola laat ik staan. Ik kan het niet langer uitstellen; zes weken over tijd is niet normaal. Ik reken af, waarna ik vastbesloten naar de toiletten loop.

Met trillende handen haal ik het staafje uit de verpakking. Bijna laat ik het uit mijn vingers glippen. Misschien had ik het beter in de toiletpot kunnen laten vallen om vervolgens hard weg te rennen. Tegelijk weet ik dat rennen niet de oplossing is. Je kunt voor veel dingen weglopen, maar een baby in je buik loopt net zo hard met je mee.

Ik zucht diep, waarna ik eindelijk over het staafje plas.

Drempel twee, check.

Roerloos blijf ik zitten om de spannendste drie minuten van mijn leven tegemoet te gaan. Ik staar naar het vakje waar twee strepen in zouden moeten komen.

Of eigenlijk liever niet.

Het is overduidelijk.